

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donnersdag en Zaterdag.)

DICERE FORUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIE

15 cents de regel
behalve 35 cents regel.

De Aartsbisschop van Bahia VALSCHELIJK GELASTERD.

In ons nummer 82 van het jaar 1842, hebben, wij in navolging van den *Univers*, een artikel van de *Heraldo* (een spaansch blad) overgenomen, waarin Mgr. de Aartsbisschop van Bahia en metropolitaan van Brazilië, beschuldigd wordt, pogingen bij de wetgevende magt van Brazilië te hebben aangewend, om de Kerk van dat Keizerrijk van de eenheid met Rome af te scheuren.

Het is ons aangenaam uit den *Univers* te vernemen, dat die beschuldiging slechts booze laster was. Wij haasten ons, zulks aan onze lezers mede te deelen. Mgr. de Aartsbisschop van Bahia is tegen die beschuldiging opgestaan in eenen brief, welke Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid, aan den *Univers* geschreven heeft. Wij deelen denzelfden onder het Mengelwerk van heden mede, tegelijk met de aanmerkingen, waarmede de *Univers* dezen brief deed voorafgaan en volgen. Onze lezers zullen daaruit zien, dat Mgr. van Bahia, in plaats van zijne bisschoppelijke pligten verzaakt te hebben, integendeel een der ijverigste en moedigste verdedigers is van de eenheid des heiligen geloofs, waarin, wij Katholijken, gelukkig zijn te leven.

Het *Handelsblad*, dat gewoon is, het vraagpunt der *handelsvrijheid*, van af eene zekere hoogte te behandelen, waarop het zich buiten het bereik der polemiek plaatst; heeft in het nummer van h. Zaterdag een schamperen uitval gedaan tegen het *Nederlandsch Nieuwsblad*, omdat gemeld blad die vraag uit een ander oogpunt beschouwd.

Wij hebben met het ministerieele blad niets uitstaan, maar wij zouden deze gelegenheid ongaarne laten voorbijgaan, zonder het *Handelsblad* opmerkzaam te maken, dat, als hetzelfde aanspraak maakt, om beginselen te willen verdedigen, het dan ook in de gevolgtrekkingen dier beginselen, met zich zelve gelijk moet blijven.

Wij zullen derhalve niet in bijzonderheden treden, om boven gemeld artikel, dat van onzin overstroomt, te wederleggen. Wij zullen alleen eene tegenstrijdigheid opmerken, welke wij meermalen in het *Handelsblad* ontmoet hebben.

Het *Handelsblad* strijdt, op leven en dood af, voor de *Handelsvrijheid*. Goed. Veronderstelt dat die handelsvrijheid gegeven wordt;

waarop zal die moeten worden toegepast? — Alléén op de *inlandsche nijverheid*. — Op de *scheepvaart naar onze Koloniën*, en den *handel met onze Koloniën* zal het *Handelsblad* het onverbiddelijkst monopolie verdedigen. — Is dat niet eene opmerkenwaardige, tegenstrijdigheid in de gevolgtrekkingen van een beginsel, dat het *Handelsbl.* voorgeeft zoo mild te verdedigen, als het hetzelfde luide uitbazuint.

Het *Handelsblad* zal zijne zaak dienst doen, indien het eenige niet magtspreukige ophelderingen geeft te geven, over die tegenstrijdige gevolgtrekkingen uit een en hetzelfde beginsel.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op Zaterdag den 5 Augustus 1843, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nedere goedkeuring, door het LID DER PROVINCIALE STATEN, daartoe door den STAATSRaad GOUVERNEUR gedelegeerd, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur of Provinciaal Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant, op het Stadhuis te Willemstad worden aanbesteed:

De VERNIEUWING van 100 strekkende ellen KLINKERSTRAATWEG, mitsgaders het onderhoud van twee gedeelten van den Groeten Weg, der tweede klasse N°. 1, te weten:

1°. Den STRAATWEG tusschen de Willemstad en den Raighenilschen Dijk.

2°. Den GRINDWEG, bezuiden het Dorp Dinteloord.

In te gaan met primo Julij 1843, en eindigende met ultimo Junij 1845.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek en Voorwaarden waarop bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zijn, boven en behalve aan het lokaal van het provinciaal Gouvernement te 's Hertogenbosch, ter lezing, te Bergen-op-Zoom in het koffijhuis genaamd de Polderboer; te Breda in het logement de Zwaan; bij Vermunt; te Dinteloord op het raadhuis en bij Herselman; te Gorinchem bij Lindeman; te Hardinxveld in de drie Sabeken; te 's Hertogenbosch in het Neerlandsch-, Oud Stadsch-, Brabandsch-, Antwerpach-, Eindhovenssch- en Stadsch-Koffijhuis, te Heusden bij H. Verhoeven in het Wapen van Amsterdam; te Klundert in de Stadsch-Herberg; te Moerdijk bij van Lommel; te Steeuwijk aan het Veer bij Klemm; te Sliedrecht in de Zwaan; te Steenbergem bij Duijvelaar, en van Meelen; te Willemstad op het Stadhuis en in de Oranje Sociëteit bij Eland, en te Terheyden in de herberg bij van Lommel.

Zullende Vrijdags voor de aanbesteding, des namiddags, de verelachte aanwijzingen in hoc worden gedaan te Dinteloord, en den volgenden des des voormiddags bij de Willemstad, en intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur, en den provinciaal Ingenieur Jonkheer E. C. B. Ridder van Rappard te 's Hertogenbosch, als bij den Opzigter A. Duijvelaar te Steenbergem.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Brabant,

A. J. BORRET.

DENEMARKEN.

Men schrijft uit Koppenhagen, onder dagteekening van 5 Julij:

» De onlangs vermelde bijeenkomst van Deensche en Zweedsche studenten te Upsala, heeft reeds vruchten gedragen, gelijk trouwens te voorzien was. Alhier is door een aantal jonge letterkundigen en studenten de grond gelegd voor een Skandinavisch genootschap, waarvan reeds voorloopige statuten bekend zijn gemaakt. Volgens art. 1 derzelver is het doel der vereeniging: bevordering van verbinding in het maatschappelijke en letterkundige, tusschen de Skandinavische volken. Volgens art. 2 wordt het genootschap, wel is waar gesticht door degenen, die aan den jongsten togt naar Upsala hebben deelgenomen; echter zal een ieder, op wien karakter en levenswandel niets te zeggen is, als lid worden aangenomen. De leden betalen een jaarlijksche bijdrage van 2 rixs-bankodaalders. Telken jaer zal op den 6 Junij (waarop onlangs het feest te Upsala plaats vond) eene algemeene bijeenkomst der leden worden gehouden. Men verwacht spoedig de tijding van de oprigting van soortgelijke genootschappen en in Zweden en Noorwegen. De belangtelling in de Zweedsche taal en letterkunde neemt hier algemeen toe, en waarschijnlijk zal het weldra tot den goeden toon behooren, Zweedsch te spreken. Reeds nu treden hier met grooten bijval Zweedsche tooneelspelers op, waarvan vroeger geen voorbeeld bestond. Al deze verschijnselen van den ontwakenden Skandinavischen geest, verdienen voorzeker opmerking.

ENGELAND.

-- LONDEN den 19 Julij. De parlementsittingen der beide laatste dagen hebben weinig van algemeen belang opgeleverd; zelfs waren gisteren in het lagerhuis zoo weinige leden tegenwoordig, dat men geene zaken heeft kunnen behandelen.

-- In Marylebone, eene der wijken van deze hoofdstad, is maandag eene vergadering van begunstigers der bewegingen in Ierland gehouden, in welke generaal Evans, sir C. Napier, de heer S. Craze, en andere voorname Whigs en Radicals, het woord gevoerd hebben. De genomen besluiten kwamen hoofdzakelijk op de verklaring neder, dat de handelwijze der Regering ten opzichte der Ieren wreedsch en onregtvaardig was, en dat H. M. bij adres verzoekt zou worden, hare tegenwoordige Raadsheden te zenden, bijaldien deze niet onverwilt

maatregelen voorsloegen, waardoor Ierland in allen opzichte op gelijken voet met Engeland gesteld wierd.

--O'Connell heeft den 16 dezer Tullamore bezocht, verwaarts minstens honderd en vijftigduizend menschen zamengevoerd waren, om hem te zien en te hooren. Aldaar is goedgevonden een verzoekschrift aan het Parlement te rigten, waarbij op de herroeping der Unie aangedrongen wordt. De beroemde volksleider heeft de menigte gerust gesteld, dat de Ministers niets tegen de beweging durfden ondernemen, en haar de verzekering gegeven, dat Ierland zijn eigen Parlement hebben zou, vóór dat de maand Mei gekomen zal zijn.

-- In Zuid-Wallis groeit de stoutheid der Robbeccaten zoodanig aan, dat het noodig geoordeeld is, nieuwe troepen en geschut van Woolwich derwaarts te zenden.

--De protestantsche bladen van Engeland vermelden de vorderingen van het puseijismus, en verhalen daadzaken, welke doen zien, met hoeveel tegenstand de oude en wezenlijke leerstellingen der Anglikaansche Kerk door zekere bevolkingen onthaald worden.

Te Enfield hebben de inwoners geweigerd de geringe bijdragen te betalen, welke men van hen vorderde tot onderhoud van kandelaren en kaarsen; zij geven voor, dat zij die niet noodig hebben. Te Shoreditch, waar de parochianen reeds geprotesteerd hebben tegen de onderwijzingen van hun Anglikaanschen pastoor en vicarius, zijn de kandelaren, welke op het altaar waren geplaatst geworden, baldadig omvergeworpen.

-- De *Western-Times* vermeent, dat de heer Charles Courtenay; die onlangs kapellaan der koningin is benoemd geworden, tot de school der puseijsten behoort, en hij geeft die aanstelling op, als een verontrustend voortteeken, van hetgene de toekomst voor Engeland heeft weg gelegd.

--De Katholijken stellen zich voor, eerstdaags te Elgin het bouwen eener schoone hoofdkerk te beghinen.

--Er zijn slechts dertig jaren geleden, toen de Katholijken van Edimburg slechts een altaar bezaten, opgericht in eene kleine duistere zaal van eene vierde verdieping in het armste gedeelte der stad. De arme zaal verstrekte tegelijk tot kerk en school: het was de eenige plaats, waar een Katholijk priester zich met de geloovigen kon onderhouden. Thans heeft Edimburg twee schoone kerken: die van de H. Maria, gesticht door Mgr. Camerius; en die van den H. Patricius, gesticht door Mgr. Carruthers. Er zijn daarenboven in de hoofdstad van Schotland twee Kloosters, verscheidene religieuse vereenigingen, en Katholijke scholen.

-- In Ierland heeft, door de schuld der Orangisten, een vrij ernstig veshtrmoer plaats gehad, waarbij vele personen gekwetst zijn geworden.

SPANJE.

-- *Telegraphische dépêche.* MADRID den 18 des avonds. Narvaez is den 15 voor Madrid gekomen. De municipaliteit heeft den 17 aan zijne opeisching geantwoord, dat Madrid onzijdig blijven zal; maar hare poorten niet zal openen vóór het einde van den strijd.

De militie was onder de wapenen. Giateron had er eene kleine ontmoeting plaats. Een kapitein en twee soldaten zijn geneueveld. Er heerschte eene groote beweging te Madrid.

Uit eene particuliere correspondentie, verneemt men, dat te Madrid onder de bevolking veel enthousiasmus heerscht. Er worden baricaden en versterkingen opgeworpen. Men is bezig een regiment cavallerie op te rigten. Het paleis wordt door menigvuldige bataillons verdedigd.

FRANKRIJK

PARIS den 19 Julij. Allerlei geruchten ontrent veranderingen in het Kabinet zijn weder in omloop; men gaat zelfs zoo ver van in den Heer Thiers den aanstaanden minister van binnenlandse zaken te zien, nadat de Maarschalk Soult zal zijn afgetreden, om het overige zijner dagen in stille droefte te brengen, als wanneer de Maar-

schalk Valée president van het Kabinet en minister van oorlog worden zou. Nog het meest geloof wordt gehecht aan de meening, dat de Heer Martin als minister van Justitie door den Heer Sauzet, en de Heer Teate, vóór de te wille van publieke werken, door den Heer Dumon zal vervangen worden; maar ook dit is nog uiterst onzeker.

-- De Kamer der Pairs heeft heden, met acht en tachtig tegen tien stemmen, het budget der uitgaven voor 1844 goedgekeurd. In den loop der discussien daarover hadden de heeren Dupin, Boissy en Dubouchage eenige vragen betrekkelijk Spanje en Ierland aan den Heer Guizot gerigt. Wat de bewegingen in het laatste dezer landen betref, antwoordde die Minister, dat Frankrijk het regt niet had zich daarmee te bemoeijen, en dat de Oppositie zich met reden zeer verontwaardigd zou hebben betoond, wanneer Engeland zich in de zaken van Frankrijk gemengd had, toen de Vendée in opstand was. Ten opzichte van Spanje roemde de Heer Guizot het gedrag van den zaakgelastigde, den Hertog van Glücksberg, in het handhaven der fransche belangen, in weerwil van zijnen zeer beperkten last. Het is niet in dezen oogenblik, zeide hij verder, waarin Spanje nagenoeg zonder Bestuur en aan de verrgaaude verdeldheid ten prooi is, dat men bepalen kan, welke handelwijze ten aanzien van dat rijk te houden. Maar dit moogt hij, hoewel het tegendeel ook beweerd was, verklaren, dat het fransch Gouvernement op geenerlei wijze in de tegenwoordige zaken van Spanje had geïnterveneerd.

-- In Algerie heeft zich een nieuwe vijand der Franschen opgedaan, namelijk een sherif der Fli-tas, met name Sidi ben Abdallah, die grooten invloed op de bevolking uitoefent, vooral door op hun godsdienstig gevoel te werken. Hij telt reeds twee duizend ruiters onder zijne bevelen; en drie colonnes, te weten die van den Gouverneur-Generaal, van den Generaal Lamorigière en van den Generaal Bourjolly, hebben zich op marsch begeven om hem aan te vallen. Ook Abdel-Kader is door de jongste nederlaag niet ontmoedigd, maar heeft een aanslag op Argoum gewaagd, van waar hij echter met verlies terug is gedreven. Dit een en ander zou het vertrek van den Gouverneur-Generaal Bugeaud naar Frankrijk wel kunnen doen vertragen.

--In den avond van den 18 Julij heeft er op den spoorweg van Parijs naar Orleans een ongeluk plaats gehad, waaromtrent in den beginne zeer veront-rustende geruchten in omloop waren, doch hetwelk nader gebleken is, zeer veel minder slag-offers hebben veroorzaakt, dan men had kunnen vreezen. De wagentrein, die ten 5 ure na den middag uit Orleans vertrokken was, moest, ten gevolge van eenig gebrek aan de locomotive, den togt staken, en seinde om eene hulplocomotive. Deze laatste kwam, doch de plaatsing van den stilstaanden trein schijnt zoodanig geweest te zijn, dat men dien niet kon zien, dan nadat men zich onmiddellijk daarbij bevond. De met alle kracht van stoom aankomende locomotive is alzoo tegen den stilstaanden trein aangebotst. De schok is vrees-lijk geweest. Verscheidene diligences zijn vernield. Gelukkig hadden ver de meeste reizigers de rijtui-gen verlaten en zich op den weg begeven, zoodat er slechts 8 of 10 in de rijtuigen over waren. Dezen zijn allen min of meer gewaarsd gekwetst. Er zijn echter slechts drie personen gekwetst, die den togt naar Parijs niet hebben kunnen vervolgen; en van dezen is er, zoo men zegt, één bezweken.

BELGIE

BRUSSEL, den 20 Julij. Gisteren is de Heer Roehussen, ten één ure, door den Koning plegtig ontvangen geworden, en heeft zijne geloofsbriefven als minister plenipotentiaris van het koninkrijk der Nederlanden overhandigd. De minister was vergezeld door den heer Hoof, eerste secretaris der Nederlandsche legatie te Brussel, die sedert den dood van den heer Fulok, de functien van zaakge-lastigde heeft waargenomen.

De leden van de Tweede kamer der Staten-Ge-neraal zijn tegen den 7 Augustus aanstaande bij-cengeropen, tot het hervatten der werkzaamheden.

NILHÈEN 22 Julij. Il maandag dionde Mgr. de bisschop van Gera, in de kerk der predikheeren, het H. Sacrament des vormsels aan de kinderen dezer stad toe. De plegtigheid werd voorafgegaan door het H. Sacrificie der Mis, waarbij geheel de Geestelijkheid der stad assisteerde, en ook Mgr. de bisschop pontificaliter tegenwoordig was; zij werd, als altijd besloten, door eene zalsende predikatie waarmede Mgr. de geloovigen toesprak.

Mgr. is genoegzaam veertien dagen in onze dis-trikten werkzaam geweest, om visitatiën te doen, kerken te wijden en het H. Sacrament des vormsels toe te dienen.

-- 's GRAVENHAGE den 21 Julij. Werd, nu bijna vier maanden geleden, in het Handelsblad, een welverdiende lof toegezwaaid, aan het buitens-gewoon talent van den kunts-graveur, den Heer L. Schweickhardt, in deze residentie woogachtig, bij de voltoojing van de, voor een groot gedeelte door hem bewerkte kaart en titel onzer Oost-Indi-sche bezittingen, welke uitvoering door alle des-kundigen zoo hoogelijk geroemd wordt; thans vernemen wij, dat genoemde kunstenaar, hoewel in een ander genre, een vernieuwd bewijs geleverd heeft van de buitengewone bekwaamheid, met welke hij de graveerstaff weet te behandelen. Het heeft hem namelijk mogen gelukken, om het gebed: *Onzen Vader*, enz., in het ~~een zekere~~ *op de grootte van een stuivertje* zoo duidelijk te gra-veren, dat hetzelfde zonder moeite met het bloote oog gelezen kan worden. Hoe moeijelijk de plaat-sing van dit gebed in zulk een uitermate klein bestek is, zal menigen kunnen getuigen die zulke te vergeefs met de pen beproefde, en hoevel te moeijelijker is het dan niet, dit met het puntige staal op het gladde koper daar te stellen. Men moege het dan ook gerust een kunstgewrocht noo-men eenig in zijn soort, en wij berigten met ge-noegen, dat een twaalfal afdrukken, (de eenige bestaande), in keurigen vorm, benevens het gegraveerde plaatje, eerbiediglijk aan Z. M. den Koning is aangeboden. (*Nedl. Nieuwbl.*)

-- Z. M. heeft, bij besluit van den 1 dezer, ingetrokken het koninklijk besluit van den 17den Februarij 1838, waarbij achttien beurzen, ten ge-zamentlijken bedrage van f 3600 in het jaar, zijn gesticht tot bevordering, aanmoediging en onder-steuning van de studien in de godgeleerdheid bij het R. K. Kerkgenootschap in de Nedel. Kerkdis-tricten, en zulks uit overweging dat, volgens het ingewonnen advies van den tegenwoordigen Vice-Superior der Hollandsche zending en van de Apo-stolische Administrateurs der vicariaten van 's Her-togenbosch en van Breda, de redenen, welke het genot dier beurzen vroeger hebben doen verlangen, thans niet meer bestaan, en dat alle mogelijke bezuinigingen in 's Rijks-uitgaven moeten worden beoerd.

Het schijnt dat het tijdvak der martelaren in Tongking, eenigen tijd onderbroken, op nieuw, en meer dan ooit geweldig, gaat aanbreken. Inde-daad, Thieu-Pri wordt vervolger.

De heer Masson, apostoliek zending, schrijft onder dagteekening van den 22 Julij 1842, dat Petrus Khangh, inlandsch priester, die ter dood veroordeeld was, en in de boegen de bevestiging van het vonnis afwachtte, onthoofd is. De vrees had dien goeden priester bevangen, toen hij voor de mandarijnen stond; ook had God, die zijne zwakheid kende, niet toegelaten, dat men hem anders dat met woorden mishandelde. Hij verdroeg over-rigens met eene zeldzame gelatenheid den last der oangue, der ketenen en kluisers, waarmede hij beleden was. Zoodra hij ter dood veroordeeld was, verliet hem alle vrees; zooder, dat hij het vernemen der tijding, dat zijn doodvonnis bevestigd was, en toen men hem kwam afhalen, om hem ter strafplaats te begeleiden, hij zelfs niet eens van kleur verandende. Alvorens de mandarijnen hem ter strafplaats lieten vieren, zochten zij hem op nieuw aan, niet zich zelven medelijden te heb-ben, hem verackende, dat het nog tijd was, om zijn leyen te rodden, dat hij slechts had den schijn

aan te nemen, als of hij het kruis met de voeten trad. Hij antwoordde hen, dat hij vroeger zijn geloof zou verzaakt hebben, indien hij dit voornemens was geweest, dat zijn besluit sinds lang genomen was, en dat hij daaraan getrouw zoude sterven. Een enkel sabelhouw sloeg zijn hoofd af, op den 12 Julij.

De mandarijnen lieten toe, dat zijn ligchaam werd weggenomen, om begraven te worden. Het werd des anderen daags in een net bij den heer Masson gebracht, die hetzelfde plegtig ter aarde stelde in de tegenwoordigheid van een groot getal van nieuwe bekeerlingen. Hoezeer de Heilige Priester van hoofd was geworden, en er reeds 36 uren verlopen waren, was hij niet het minste misvormd. Men zou gemeend hebben, een slapend mensch te zien. Zijne ledematen waren nog zoo buigzaam als of zij levendig waren, en op het oogenblik, dat men hem het doodskleed aantrok, vloede er nog eene groote hoeveelheid frisch en rood bloed.

Het bevelschrift van den prins, hetwelk het doodvonnis bevestigd heeft, is in nog meer dreigende en beleedigende bewoordingen bevat, dan die van Minh-Menh.

Een brief van den heer Michy, apostoliek zending vermeldde, onder dagtekening van den 14 Junij 1842, dat hij zich in de gevangenis van Hue bevond, met de heeren Charrier, Berneux, Gally en Duclos.

De drie eersten waren sinds lang ter dood veroordeeld. Alle vijf deden zij novenen op novenen, op dat het God behagen mogte, het oogenblik hunner slagtoffering te verhaasten. Maar God heeft hen integendeel uit hunne gevangenis verlost. Eene eenvoudige demonstratie der fransche korvet, de Héroïne, schijnt genoeg geweest te zijn, om dit resultaat te verkrijgen. De zendingen zijn te Sincapour ontscheept, na aan eene dood onttrokken te zijn geworden, welke zij zeker geloofden, en weder gegeven aan eene vrijheid, op welke zij niet meer gerekend hadden.

DE AARTSBISSCHOP VAN BAHIA Valschelijk gelasterd.

(Uit den *Univers*.)

Mgr. de Aartsbisschop van Bahia 1) heeft aan ons eenen brief gerigt, dien wij ons zouden haasten mede te deelen, zelfs al maakte de gerechtigheid ons zulks niet tot plicht. De brief toont, welke worstelingen onze broeders in *Brazilië* hebben vol te houden, en de Catholijken van *Frankrijk* kunnen niet onverschillig zijn jegens de smarten van dat gedeelte der Kerk, maar ook daar mengt God de vertroosting met de beproevingen, en geeft aan zijne kinderen moedige en onwankelbare verdedigers. De taal des waardigen Aartsbisschops van *Bahia* is er eene levendige getuigenis van; wij zouden ons bijna verblijden over de lasteringen, die hem verpligten, aan ons te schrijven, vernits de Prelaat, om ze te vernietigen, ons heeft moeten melden, wat hij gedaan heeft tot verdediging des geloofs. De religieuze orden zijn in *Brazilië*, even als in *Frankrijk* het voorwerp van de woede der goddeloosheid; in *Brazilië* even als in *Frankrijk*, hebben de Bisschoppen dezelve te verdedigen: ik heb de verdediging van de religieuze corporatiën ondernomen, zegt Zijne Hoogw. en ik heb met al mijn vermogen, medegewerkt, om aan dezelve een nieuw leven te geven, door het aannemen van noviciën. In *Brazilië* even als in *Frankrijk* is het de onafhankelijkheid der geestelijke magt, die aangetast wordt, en in *Brazilië* even als in *Frankrijk*, kunnen de bedienaren der magt hare zekerste en heiligste regten niet handhaven, zonder aanstands ultramontanen en advocaten van verouderde gevoelens, te worden genoemd. Doch laat ons den brief niet analyseren. Onze lezers zullen, even als wij getroffen zijn over het geheel en al Catholijke gevoel, dat hij adempt, en dat aan den metropolitaan van *Brazilië* niet toegelaten heeft, om eenige regels van een Fransch blad welke zijne Aartsbisschoppelijke eer had aangerand, onbeantwoord te laten. Hij weet dat die eer een goed is, dat hem niet in eigendom toebehoort, dat hij er aan de geheele Kerk rekenschap van verschuldigd is. Ziehier, in weinige woorden, het onderwerp en de gelegenheid van deze reclamatie.

« Het schijnt dat *Brazilië* ook zijne Alozo's (de naam eens ministers van justitie in *Spanje*; die een vervolger der Kerk was) heeft. Die bevorderaar der hervorming in dat land is een gees-

telijke, bekleed met hooge waardigheden in de Kerk, 't welk nog meer gewigt geeft aan den stap, dien hij komt te doen. Ziedaar, wat wij aangaande die zaak in de *Gourant van Bogota* lezen: « De Aartsbisschop der provincie *Bahia* heeft aan den senaat van *Rio-Janeiro* een ontwerp van wet voorgesteld, « om de volstreckte onafhankelijkheid der *Braziliaansche Kerk* van den Apostolischen Stoel te « vestigen. Hij vordert dat de Paus eene kerke- « lijke autoriteit benoeme, als subgedelegeerde « zijner magt voor *Brazilië*, maar dat die autho- « riteit, eens benoemd zijnde, geheel en al onafh- « hankelijk blijve van den Roomschen Stoel. »

Deze waren de regels, die wij het ongeluk hadden over te nemen in ons nummer van 7 Julij 1842, zonder andere aanmerking dan deze: *Wij weten niet welken graad van gewigt aan dit nieuws moet worden toegekend.* Zie hier nu het antwoord van Mgr. den Aartsbisschop van *Bahia*.

« Aan den Redacteur van *l'Univers*.

Mijnheer de Redacteur!

« Niet zonder de uiterste verwondering heb ik het nummer van uw geacht blad, den 7 Julij li. uitgegeven, gelezen, waarin gij een artikel hebt overgenomen van den *Heralda* van *Madrid*, die mij aan de Catholijke wereld dehonoreert; als auteur van een wetontwerp, voorgesteld, zegt dat blad, aan den senaat van *Rio-Janeiro* met het doel, om de volstreckte onafhankelijkheid der *Braziliaansche Kerk* van den Apostolischen Stoel daar te stellen, vorderende; dat de Paus eene kerkelijke autoriteit benoeme als subgedelegeerde zijner magt over *Brazilië*; maar dat die autoriteit, eens benoemd zijnde, geheel en al onafhankelijk blijve, van den Roomschen Stoel. Het zou gewis moeilijk zijn, zich te overreden, dat de verdorvenheid zoo ver gaan kan, van eene zoo afschuwelijke en ongegronde aantijging te verdichten, als wij niet wisten hoezeer men tegenwoordig behagen schept, in het ongelukkig volgen van den verfoeilijken machiavelico-voltairiaanschen stelregel om schaamteloos te liegen en met stoutheid te lasteren; omdat, hoewel de bedriegerij ontdekt wordt, zij echter een gedeelte van haar doel bereikt heeft, want er blijft altoos iets van overig: *Semper aliquid haeret*. Maar wat vooral de ziel bedroeft en neerslagtig maakt, is, te zien, dat eene vermetele lastering, zonder het minste onderzoek, opgenomen en verspreid wordt door dagbladen, die een welverdiend crediet genietende, daaraan, in deze eeuw van schandaal, alle de waarschijnlijkheden der waarheid kunnen geven.

« 't is ook daarom, dat ik mij niet onverschillig kan toonen en door mijn stilzwijgen eene reputatie blootstellen, of ten minste twijfelachtig laten zou, die, althans op dit punt, veilig schijnt tegen allen aanval en die veelmeer aan de Kerk en aan mijne kudde dan aan mij zelve toebehoort. In soortgelijke gelegenheid laat de H. Hieronymus het stilzwijgen der onderwerping en des Christenlijken gedulds niet toe: *Nolo in suspitione haereseos quemquam esse patientem*.

« Sedert vijftien jaren, dat is van het oogenblik af mijner verheffing tot de even uitstekende als onverdiende waardigheid van Aartsbisschop van *Bahia* en Metropolitaaan van *Brazilië*, werk ik zonder ophouden en door al de middelen, welke mijne geringe inzichten en mijn maatschappelijke invloed mij kunnen verschaffen, om van mijn land de ramp van een schisma, dat ons zoo vaak bedreigd heeft en als het ware aan onze deur is komen kloppen, af te weeren. Van het spreekgestoelte der electieve kamer tot welke ik altoos behoord heb en nog behoore; mondeling en bij geschrifte, heb ik de belangen der Catholijke Apostolische Roomsche religie, waarvan ik de bedienaar ben, en vooral die schoone en vruchtbare eenheid, van welke de eeuwige zetel het middenpunt is, buiten welke niet dan dwaling, duisternis en verwarring bestaat, bestendig verdedigd. Ten gevolge dier aanhoudende pogingen, bijna altoos met goeden uitslag bekroond (goeden uitslag veel minder aan mijn ijver dan aan het vurig geloof des *Braziliaanschen volks* verschuldigd) heb ik mij tot voorwerp van talrijke aanvallen zien worden, mijne tegenstrevers wij de bijnaamen gevende van *ultramontaan* en van *advocaat van gevoelens*, die, zeggen zij, zelfs in *Italië* niet meer in zwang zijn. En dat alles, om dat ik de geheiligde wet van het celibaat der priesters en andere heilige christen instellingen verdedigd heb; omdat ik mij verzet heb; tegen innovatiën, die men wilde invoeren betrekkelijk de huwelijksbeletelen; omdat ik met al den nadruk, waartoe ik in staat zijn kan het onwettelijke regt van den Paus, betrekkelijk de bevestiging der Bisschoppen, verdedigd en de heilighenige *institutiën* eener dusdanige attributie, die men het voorkomen had van mij te willen verlocuen, verworpen heb; omdat ik de verdedi-

ging van de reguliere congregatiën en derzelver goederen ondernemen heb en met al mijn vermogen heb medegewerkt, om aan dezelve een nieuw leven te geven, door het aannemen van noviciën; omdat ik, eindelijk, niet een enkele gelegenheid heb laten ontsnappen, om de regten van het priesterschap, de onafhankelijkheid en het gezag der geestelijke magt, staande te houden. En na al dat voorafgaande verpligt mij de gebiedende noodzakelijkheid om mij te verdedigen en te herinneren, dat men, zonder het geringste bewijs, zonder het dagblad der kamers te citeeren, waarin dat feit moest zijn verhaald geworden, durft voorgoeden, dat de Aartsbisschop van *Bahia* de *Braziliaansche Kerk* van *Rome* wil scheiden en daarom een wetontwerp voorstelt, 't welk, zoo het bestond, een zeer treurig denkbeeld van zijne kunde, in zake van kerkelijke jurisdictie en discipline geven zou! En hoe kon hij een soortgelijk ontwerp aan den Senaat voorstellen, hij, die geen gedeelte van dat ligchaam uitmaakt?

« Er verscheen inderdaad, eenige jaren geleden, in de electieve kamer een ontwerp, voorgesteld door eenen leken afgevaardigden, waarbij men aan het hoofd van den Staat de geestelijke suprematie wilde toekennen. Een schandaleus voorstel, 't welk in *Lisabon* verworpen werd en 't welk eene algemeene verontwaardiging veroorzaakte. Eenige anderen kwamen insgelijks te voorschijn, gekensmerkt door zekeren geest van onafhankelijkheid en Protestantismus; maar ik daag uit om er een enkel aan te toonen, dat niet door mij bestreden en verworpen is geworden. Hoe komt het dan, dat men als nu tot auteur van een dusdanig ontwerp den grootsten vijand van soortgelijke leerstellingen vormd?

« Deze aanmerkingen, mijn Heer de Redacteur! waren niet noodig voor *Brazilië*, alwaar ik genoeg bekend ben en waar niemand ooit heeft hooren spreken van het gewaande ontwerp des Aartsbisschops van *Bahia*; ze zijn nog minder nuttig voor *Rome*, alwaar men zoo goed weet, wat men doet, dat men zich gewaardigd heeft, eenige waarde te hechten aan zwakke diensten, die in den grond niet anders zijn, dan de naauwkeurige en getrouwe vervulling mijner Bisschoppelijke pligten: de onsterfelijke Opperherder, die tegenwoordig den Stoel van den H. Petrus bekleed, GREGORIUS XVI, heeft mij gelieven te vereeren met eene Breve, onder dagtekening van 20 Junij 1835 in welke hij, door de overmaat zijner vaderlijke goedheid, mij behoudt, als mij verdienstelijk gemaakt hebbende bij de kerkelijke orde en misdien bij de Kerk. Zijne gedelegeerden bij het hof van *Rio-Janeiro* hebben mij dezelve blijken van goedkeuring en denzelfden lof gegeven, en niemand weet beter dan zij, of ik in staat zou zijn, om een zoo jammerlijk schouwspel aan de Kerk van God te leveren.

« Ondanks dit alles, daar ik in andere landen, in welke uw blad mogt doordringen, niet zoo bekend ben en zij die u een zoo valsch gevoelen hebben medegedeeld, betrekkelijk de orthodoxie mijner gevoelens, mijne eer, de waardigheid mijner bediening en de opbouw der Kerk, die gij zoo roemvol verdedigt, vorderen, dat ik aan u deze reclamatie rigte. Ik vertrouw dezelve aan uwe liefde voor de waarheid. Gij zult de goedheid hebben, om dezelve openbaar te maken, ten einde den zwarten laster uit te wischen, die, zonder dat gij 't wist, de bladzijden van *l'Univers* is komen bevlecken; en gij zult mij het regt laten wervaren van te gelooven, dat, zoo ik, door mijne zonden, den hoogen post onwaardig ben, waarin men mij geplaatst heeft, ik ten minste nooit heb opgehouden te zijn [en ik hoop wel tot aan mijnen jongsten snik te blijven] de gehoorzame zoon der Catholijke Apostolische en Roomsche Kerk, in wier schoot ik het geluk heb gehad geboren te worden, en wier bewonderingswaardig systeem en goddelijk bestuur altoos het voorwerp van mijnen diepen eerbied en van mijne adhesie zullen wezen. Een bisschop kan, zonder tegen zich zelve te misdien, de banden niet verbreken, noch verzwakken, die hem met zijn opperhoofd vereenigen, omdat die eenheid eene overvloedige bron is, waaruit de sterkte, en de kracht van het episcopaat voortvloeit. Ik twijfel niet, of *Brazilië* had of heeft zijne Alozo's, zoo als *Frankrijk* en andere landen die hadden, in welke het Catholicismus zijne mysterieuse bestemming, te midden van strijd en overwinningen, voortzet; maar het zal gewisselijk de Aartsbisschop van *Bahia* niet zijn, aan wien eene zoo hatelijke pariteit zal toekomen.

« Vergun, mijn Heer de Redacteur! dat ik bij deze aanmerkingen een exemplaar voege der verzameling mijner werkjes, die ik de eer heb u aan te bieden en die ik u verzoeken te aanvaarden. Ik meen te mogen gelooven, dat gij er de beves-

1) Dom Romualdus Antonius de Seixas, Aartsbisschop van Bahia, metropolitaaan van Brazilië.

tiging in sult vinden van alles, wat ik u in dezen heb blootgelegd. Zij bevatten gewisselijk niets, dat de belangstelling uwer lezers kan wekken, noch wat de denkbeelden, noch wat de taal betreft; maar het zijn de getuigen der zuiverheid mijner gevoelens en zij bevatten de geschiedenis der worstelingen en der godsdienstige kwestien, waaraan ik deelgenomen heb en die hier, even als overal den noodlottigen doortocht der vorige eeuw aantoonen. Gij zult gelijktijdig een exemplaar ontvangen der vertaling van het klein en dierbaar werkje van Bonser, getiteld: *Voorstelling van de leer der Katholieke Kerk*, waarin gij op de eerste bladzijde eenen korten herderlijken brief zult vinden, waarbij ik het lezen er van mijnen dioceanen aanbeveel. Ik zal mij gelukkig achten zoo dezelve een oogenblik uwe aandacht kan verdienen.

« Aanvaart mijn Heer de Redacteur de verzekering mijner volmaakte achting.

« + RUMUALDO,
« Aartsbisschop van Bahia.
« Bahia, 25 November 1842 »

Wij kunnen den verheven Prelaat niet genoeg danken, voor de vijf deelen, welke dezen brief verzellen; het was voor ons genoeg, dezelve te doorloopen, om overtuigd te worden, dat de kunde en het talent van derzelver doorluchtigen schrijver, met zijnen ijver voor het geloof gelijk staan en om te zien, dat in deze geschriften, alle in den strijd en voor den strijd geïnspireerd, de geschiedenis der Kerk in *Brazilie*, gedurende de jongst verlopen jaren, kan hervonden worden. Wij zullen zorgen die werken te bestudeeren op welke *Brazilie* roem draagt en die den lof des H. Vaders verdiend hebben, en wij zullen ze aan onze lezers doen kennen.

Het eerste deel 't welk wordt voorafgegaan door eene Breve van GREGORIUS XVI en eene lijst van intekenaren, op welke zich de eminente en meest geëerbiedigde namen des keizerrijks bevinden, bevat de herderlijke brieven van Monseigneur den Aartsbisschop van Bahia en andere geschriften, betreffende het bestuur zijner hoofdkerk; het tweede deel behelst, predikation, ijkredenen, vertoogen aan de wetgevende kamer gerigt en andere stukken van onderscheiden aard, allen geschreven tot verdediging van de regten der Kerk. Wij vinden in het derde deel de verzameling van redevoeringen, door den Prelaat uitgesproken in de electieve Kamer, gedurende de zittingen van 1826, 27, 28, en 29, en van 1834, 36, 37 en 38. Deze drie deelen zijn gedrukt geworden te *Fernambuck* in 1839. Het vierde deel (*Rio de Janeiro*, 1841) is de vertaling der *voorstelling van de leer der Katholieke Kerk*. Het vijfde deel (*Bahia* 1842) is eene apologetieke memorie des Aartsbisschops van *Bahia*, ter beantwoording van een werkje des bisschops van *Rio de Janeiro*, over de kwestie aan wien der beide prelaten het regt toekomt, om de plegtigheid der zalving en der kroonning van Zijne Majesteit den Keizer te verrigten.

Uittreksel

van het *VERSLAG* nopens den staat der Provincie Noord-Brabant en de Zaken van Algemeen belang, voorgekomen bij den Staatsraad-Gouverneur der Provincie, sedert Julij 1842 tot Julij 1843.

(Vervolg van ons vorig Nummer.)

Ook heeft het Zijner Majesteit behagend, in het afgelopen jaar aan een zestal gemeenten dezer Provincie, voor de daarstelling van nieuwe en verbetering van bestaande schoollokalen en onderwijzerswoningen, subsidien uit 's rijks kasse toegelegd, als:

Aan de Gemeente *Hooge en Lage Zwaluwe*, tot het bouwen van een nieuw schoollokaal, eene subsidie van f 450.

Aan de Gemeente *Made en Drimmelen*, tot het bouwen eener nieuwe school en onderwijzerswoning, eene subsidie van f 400.

Aan de Gemeente *Terheyden*, tot het bouwen van een nieuw schoollokaal, eene subsidie van f 550.

Aan de Gemeente *Linden*, ter vernieuwing der school en onderwijzerswoning, eene subsidie van f 350.

Aan de Gemeente *Raamsdank*, tot het bouwen van een nieuw schoollokaal, eene subsidie van f 450, en

Aan de Gemeente *Wauw*, tot vernieuwing en verbetering van het schoollokaal en onderwijzerswoning, eene subsidie van f 300.

Hebbende wij aan ieder dier gemeenten, ten einde 'als hiertoren vermeld, ook nog uit de provinciale fondsen toegestaan, eene subsidie ten gelijken bedrage als de bovengemelde, aan dezelve door Zijne Majesteit verleende rijks subsidien, onder bepaling dat de nog ontbrekende gelden, door de gemeenten zelve kunnen moeten worden bijgedragen.

Onder de vele gemeenten dezer Provincie, die zich belangrijke opofferingen getroosten ter bevordering na-

ter schoolbelangen, mag ook die van *Hilparendeek* worden genoemd.

In de kom dier gemeente bestonden vroeger twee scholen, waarvan de onderwijzers ieder eenerijks jaarwedge van f 200 genoten.

Bij het overlijden, in het laast van 1839, van den schoolonderwijzer *HANDARIX*, leefde de eene school vakant, en werd door het gemeentebestuur den wensch geuit, om, in plaats van dezelve te vervullen, twee scholen op de wijkhoeken of gehuchten dier gemeente, genaamd *Biest* en *Esbeek*, te mogen oprigten, wanneer de bij dien onderwijzer tot aan deszelfs overlijden genotene jaarwedge van f 200, gesplitst en aan ieder der twee te benoemen onderwijzers honderd gulden 's jaars koudte toegerekend worden; terwijl van de zijde dier gemeente werf aangeboden, aan ieder dier onderwijzers daarenboven eene gemeentelijke toelage van f 50 's jaars te verleenen, en in de schoolbehoefden te voorzien; zijnde bereids voor twee provisionele schoollokalen gezorgd, tot dat daartoe nieuwe gebouwen zouden kunnen worden daargesteld.

De verwezenlijking van dit plan bleef echter, ten gevolge van daartoe ingebrachte bedenkingen, gedurende eenen geruimen tijd achterwege, tot dat, ten gevolge van een nader voorstel van onze zijde, het Zijner Majesteit behagend heeft, bij Hoogstderzelver besluit van den 26 maart jl., no. 59, de bedoelde jaarwedge van f 200 intrekken, en dezelve te verleenen, voor de helft aan den te benoemen onderwijzer te *Biest* en voor de wederhelft aan den te benoemen onderwijzer te *Esbeek* voornoemd; zoodat alsnu weldra tot de vervulling dier beide onderwijzersplaatsen, zal kunnen overgegaan en daardoor voorzien worden, in eene groote reeds te lang bestaan hebbende behoefte, ten aanzien van het onderwijs in die gehuchten.

Wat de behoorlijke uitvoering en nakoming der bestaande verordeningen op het lager Onderwijs en Schoolwezen betreft, daaromrent bestaan in deze provincie geene bezwaren. De circulaire van Z. Exc. den heere Minister van Binnenlandsche zaken, van den 27 mei 1843, no. 140, 5e afdeling, betrekkelijk de aanstelling van onderwijzers, bepaalende door de plaatselijke besturen, welke ook door de *Staats-Courant* is medegedeeld en welke inhoud U. E. G. A. met onbekend zal zijn, hebben wij ter kennis van de stedelijke en plaatselijke besturen gebracht, ten einde zich bij voorkomende gelegenheden dienovereenkomstig te gedragen, ofschoon daartoe in dit Gewest minder aanleiding bestaat, daar in hetzelfde door ambachtsheeren, collatoren, stemgerechtigden enz., geen deel wordt genomen aan bemoeijingen, tot schoolvervulling betrekking hebbende; zijnde ook heeren schoolopzieners, alsmede de provinciale Commissie van Onderwijs door ons met die circulaire bekend gemaakt, met aanbeveling daarop hunne aandacht te vestigen.

Advertentien.

PENSIONNAT FRANÇAIS

à Hechtel, (Limbourg-Belge.)

Situé sur la chaussée, entre
EINDHOVEN et HASSELT.

Les matières principales d'enseignement sont: le FRANÇAIS, les MATHÉMATIQUES, et les sciences COMMERCIALES. -- On y en seigne en outre le Hollandais, l'Allemand, l'Histoire, la Géographie, la Musique, le Dessin; et tout ce qui, à l'époque actuelle, est exigé pour une instruction solide et variée.

L'éducation morale et religieuse, confiée aux soins assidus d'un révérend prêtre Cath. Rom., ne laisse rien à désirer.

On s'adresse pour avoir le Prospectus, au bureau de cette feuille, ou au Directeur de l'établissement. Affranchir.

Le Directeur,
E. VAN DE LOO.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een fraai *Orgel*, geschikt voor eene kleine Kerk, hoog 3, breed 150 en diep 110 Nederl. Elloh, de KAST van bruin Eikenhout, met vergulde Ornamenten en sprekend Kerkfront, twee *HANDKLAVIEREN* loopende van C tot drie gestreept F. en aanhangend pedaal, vervaardigd door den beroemden H. MESE, te *Gand*; hebbende de volgende registers:

BOVEN-KLAVIER, Hoopijp 8 voet, Fluit 4 voet, Flageolet 1 voet, Tremulant.

ONDER-KLAVIER, Hoopijp 8 voet, Prestant 4 voet, Octaaf 2 voet, Kviut 3 voet, Vox Humana 8 voet, Ventil.

Adres in persoon, of met franco brieven onder letter P. bij P. B. D. MULLER, Poekhandelaar, (Hinthamerstraat, N. 54) te 's Hertogenbosch.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een HUIS, met een voor weinige jaren gemaakte, geheel Nieuwe Voorgevel en Schuiframen met groote Ruiten; goed onderhouden en voorzien van alle gemakken, met OPEN-PLAATS en groot PAKHUIS; alles aan elkander gelegen, staande op de Breede Haven bij de Vischbrug te 's Bosch, geschikt voor alle Affaires. De Kooper kan des verkiezende $\frac{1}{3}$ der Koopprijs op het Pand laten staan; ook is dit HUIS te huur, en te bevragen bij den Uitgever dezer Courant.

* De Directeur Secretaris van het NOORDBRABANDSCH BEGRAFENIS-FONDS, onder de Zinspreuk: *Tot algemeen Welzijn*, heeft de eer aan de Leden van dit FONDS in het bijzonder en aan het Publiek in het algemeen te berigten, dat, bij minnelijke schikking, deszelfs Collega de Heer CAREL LODEWIJK FRANCK, heeft afgezien van alle recht en aanspraak en dus ook van zijne betrekking als Directeur, hem Directeur-Secretaris de vrijheid latende iemand in zijne plaats te verkiezen, waartoe dan ook door hem, onder goedkeuring van Kommissarissen van toezigt, is verkozen den Heer WILHELMUS TIMMERMANS, Directeur Secretaris van het Algemeen Ziekenfonds te *Waalwijk*, welke tot heden zijne betrekking als Agent voor bovengenoemd BEGRAFENIS-FONDS met zooveel ijver en trouw heeft vervuld, dat men zich met regt verheugen mag, zulk een ijverig persoon als Directeur van het reeds nu zoo bloeiende en algemeene als nuttigen weldadig erkend FONDS te zien optreden.

's Hertogenbosch, den 17 Julij 1843.

De Directeur Secretaris voornoemd,
E. JANSEN HZ.

Ingevolge bovenstaande advertentie van den Heer Directeur Secretaris van het NOORDBRABANDSCH BEGRAFENIS-FONDS, heb ik de eer te berigten, dat ik op heden de functien van bovengenoemd TOT WELZIJN VAN HET ALGEMEEN daargesteld en bloeiend FONDS, heb aanvaard; onder de belofte alles te zullen aanwenden, wat strekken kan, om den bloei van hetzelfde zooveel mogelijk te bevorderen.

's Hertogenbosch, den 17 Julij 1843.

W. TIMMERMANS, Dir. Secret.

van het Algemeen Zieken-Fonds te *Waalwijk*. De Directeur van bovengenoemd FONDS het noodig oordeelende, om bij de optreding van den nieuwen Directeur, waardoor noodwendig eene verandering in het Reglement, wat de verwisseling van namen betreft, gemaakt moet worden, heeft in eene Vergadering van heden goedgevonden, tot meerdere zekerheid voor de Leden, zoodanige veranderingen daar te stellen, als nuttig en noodzakelijk zijn voorgekomen; zijnde te gelijktijd goedgevonden, de bepaling van den Directeur Secretaris goed te keuren, dat de, tijdens de inschrijving, gezond zijnde deelnemers, na drie maanden Lidmaatschap, bij overlijden, aanspraak op de bij Art. 15 van het Reglement bepaalde uitkering zullen hebben.

Wordende bij deze tevens bekend gemaakt, dat de Agenten voor het FONDS, in deze Provincie aangesteld, woonachtig zijn te *Oss*, *Vierlingsbeek*, *Helmond*, *Best*, *Woensel*, *Reusel*, *Bergenopzoom*, *Zevenbergen*, *Tilburg* en *Giessen*; terwijl diegenen welke verlangen mogten als Agent voor meergenoemd FONDS werkzaam te zijn, uitgenoodigd worden, onder overlegging van bewijzen van soliditeit, vertrouwd en geschiktheid, zich aan te melden bij, of met franco brieven te adresseren aan de Directie, met opgave bij wien en waar nadere inlichtingen te bekomen zijn.

's Hertogenbosch, den 17 Julij 1843.

De Directie voornoemd,
W. TIMMERMANS,
Namens dezelve,
E. JANSEN HZ., Dir. Secret.

HUKS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaterdag 22 Julij 43. Ure.
W. S. 21. Ma. 53 1/2, Dito 5. Cl. 100 1/2, Syd. 4 1/2, Cl. 94 1/2, Dito 2 1/2, Cl. 78 1/2, Handelsmaats. 1841 1/2, O. 11 1/2, Cl. 99 1/2, Ard. 85. p. at. 18 1/2, 18 Dito 3 Cl. 26 1/2, Port. te Leip. 21 1/2, Cl. 40, Oude. Rus. 107 1/2, Dito 4 Cl. 89 1/2, Do. St. g. Cl. 85 1/2, Mexik 50 1/2, Colum. 18 1/2, 19.

Ter Drukk. van D.A.A. DE ROOIJ, te 's Bosch